

INTRODUKTION

Barnens allergisjukdomar i fokus

Vid förbundets kongress i Älvsjö i maj inleddes förbundets satsning för att uppmärksamma barnens allergisjukdomar under 2013–2014. I april hade Socialstyrelsen redovisat den rapport om barnens arbetsmiljö i skolan, med avseende på allergier, som Regeringen beställt. Rapporten visade att alla allergiska sjukdomar fortsätter att öka bland skolbarnen. Siffrorna som redovisades när det gäller astma var särskilt alarmerande – en 50-procentig ökning under åren 2003 till 2011.

Som ett stöd för satsningen på barns allergier har den allergirond som under många år använts som ett instrument för att kartlägga allergiproblem i skolor digitaliserats och uppdaterats. Nya hemsidor som både vägleder till allmän förbättring av arbetsmiljön i skolan ur allergisynpunkt och stödjer anpassning av skolmiljön till elever med svårare allergier har startats. Ett projekt stött av allmänna arvsfonden som siktar på att utveckla en helt ny gren av förbundets verksamhet till stöd för familjer där det finns allergisjukdom har startats under verksamhetsåret.

Den intressepolitiska verksamheten har också inriktats mot barnens allergiproblem genom att de politiska partierna uppvaktats med förbundets förslag om en statlig klassrumspeng för att åtgärda brister i barnens arbetsmiljö i skolan.

Vid förbundets kongress inleddes också arbetet med att omstöpa, utveckla och stärka förbundets regionala organisation. Siktet är inställt på att i samverkan mellan förbund och länsföreningar bygga upp en ny regional struktur bättre ägnad åt att effektivt driva de intressepolitiska frågorna och stödja de lokala astma- och allergiföreningarna.

Under 2013 har några nya steg tagits för att förnya Astma- och Allergiförbundet som ett effektivt redskap för de människor som lever med allergiska sjukdomar och deras familjer.

Maritha Sedvallsson

Foto: Marias of Sweden

VÅR ORGANISATION

En organisation i förändring

Vid årsskiftet hade Astma- och Allergiförbundet 19 910 medlemmar, en minskning med 548 medlemmar. 65 procent av medlemmarna är kvinnor.

Satsningen på medlemsvärvning har fortsatt. Ett material för medlemsvärvning har tagits fram och distribuerats till över 40 föreningar. Värvare har fortsatt stimulerats genom premiering och en särskild satsning har skett till storvärvare som värvat 10 medlemmar eller fler. En ny tjänst för sms-betalning har kommit igång. Inför Barnallergiåret har erbjudanden om medlemskap samordnats med bidrag till Barnallergifonden. Två representanter från Astma- och Allergiföreningen i Ängelholm vann vårens värvartävling som bestod i en resa till Stockholm och firandet av Sveriges nationaldag på Skansen. I december fick Astma- och Allergiföreningen i Ängelholm och Stockholm dela på förstapriset i höstens värvartävling – ett julbord för tio personer. Astma- och Allergiföreningen i Helsingborg och Lidköping vann varsitt julbord för fem personer som andra- respektive tredjepris medan fem enskilda värvare vann julbord för två i en utlottning.

Satsningar för att minska utträdet har fortsatt. Vi har under året haft två återvärvningskampanjer som har resulterat i cirka 300 medlemmar. Ett särskilt kampanjerbjudande har gått ut i samband med årsaviseringen till 200 blivande 65-åringar om att gå över till autogiro och betala 65 kr första året vilket har resulterat i 44 ja-svar (22 procent).

Under slutet av året inleddes arbetet att uppdatera och uppdatera matallergikortet som är en uppskattad medlemsförmån. Ungefär samtidigt inleddes också arbetet att förnya föreningarnas hemsidor. Ett nytt anmälningsformulär för att bli medlem har lanserats på hemsidan.

Inför kongressen i maj genomfördes regionala konferenser på 14 platser för att ytterligare sprida diskussionen, men även för att sprida erfarenheterna från projektet Rökfria uteserveringar som skedde i samarbete med Statens folkhälsoinstitut, FHI. Under hösten genomfördes ytterligare fyra konferenser, bland annat för att förbereda satsningen på kampanjen Barnallergiåret.

Två föreläsningar angående förbundets arbete med styrelseutbildningar har genomförts för ABF:s handikapporganisationer samt DHR:s lokalföreningar i Stockholms län.

Den lokala verksamheten – organisationens kärna

Förbundet har bistått läns- och lokalföreningar med organisatoriska insatser. Förbundsstyrelsen besökte de flesta länsföreningarna under 2013. Besöken ingår i ett långsiktigt arbete för att stärka banden mellan de centrala, regionala och lokala nivåerna i organisationen.

Vid årsskiftet fanns det 108 lokalföreningar och 22 regionala föreningar. Under året har tre föreningar lagts ned, två slagits samman och en reorganiserats.

Ett månadsbrev har distribuerats via e-post till 450 av förbundets aktiva. Det skickades även ut på papper till ett tjugotal aktiva som önskar få informationen på detta sätt.

Ett nyhetsbrev skickas ut till alla medlemmar som har angett en e-postadress, vilket under 2013 var cirka 6 800 personer.

Inför kongressen provades VoteIT som är ett nytt sätt att hålla årsmöten, styrelsemöten, beredningsprocesser och mycket annat över nätet. Detta skedde genom ett nätbaserat möte som fick namnet "Förkongress". Förbundet är medlem i användarföreningen för VoteIT. Systemet fortsätter att utvecklas, och bör på sikt bli ett mycket användbart komplement till den traditionella mötesverksamheten.

För att stimulera studieverksamheten har ett ekonomiskt stöd om 100 kronor per deltagare i studiecirklar lämnats till föreningarna.

Alla föreningar

Astma- och Allergiföreningarna i Blekinge län

Astma- och Allergiföreningen i Karlshamn, Ronneby och Sölvesborg

Astma- och Allergiföreningarna i Dalarnas län

Astma- och Allergiföreningen i Borlänge, Falun, Ludvikaorten, Nedansiljan, Västerdalarna och Älvdalen

Astma- och Allergiföreningarna i Gotlands län

Astma- och Allergiföreningen i Gotland

Astma- och Allergiföreningarna i Gävleborgs län

Astma- och Allergiföreningen i Ovanåker, Gävle, Hofors-Torsåker och Sandviken

Astma- och Allergiföreningarna i Hallands län

Astma- och Allergiföreningen i Hylte, Halmstad, Laholm, Varberg och Kungsbacka

Astma- och Allergiföreningarna i Jämtlands län

Astma- och Allergiföreningen i Västjämtland, Härjedalen och Jämtbygden

Astma- och Allergiföreningarna i Jönköpings län

Astma- och Allergiföreningen i Östbo-Västbo, Vätterstad, Nässjö-Eksjö, Vetlanda och Tranås

Astma- och Allergiföreningarna i Kalmar län

Astma- och Allergiföreningen i Kalmar, Oskarshamn, Västervik och Nybro-Emmaboda

Astma- och Allergiföreningarna i Kronobergs län

Astma- och Allergiföreningen i Älmhult och Ljungby

Astma- och Allergiföreningarna i Norrbottens län

Astma- och Allergiföreningen i Gällivare-Malmerberget, Luleå, Piteå-Älvdalen, Kiruna, Kalix och Pajala

Astma- och Allergiföreningarna i Skåne län

Astma- och Allergiföreningen i Klippan-Åstorp, Österlen, Ängelholm, Hässleholm, Malmö, Lund, Landskrona, Helsingborg, Höganäs och Trelleborg

Astma- och Allergiföreningarna i Stockholms län

Astma- och Allergiföreningen på Internet, Upplands Väsby, Huddinge-Botkyrka-Salem, Täby-Danderyd, Stockholm, Södertälje, Nacka-Värmdö, Sigtuna-Märsta-Rosersberg, Sollentuna, Vallentuna och för lägerverksamhet

Astma- och Allergiföreningarna i Södermanlands län

Astma- och Allergiföreningen i Katrineholm-Flen-Vingåker och Eskilstuna-Strängnäs

Astma- och Allergiföreningarna i Uppsala län

Astma- och Allergiföreningen i Uppsala-Knivsta, Enköping-Håbo och Östhammar

Astma- och Allergiföreningarna i Värmlands län

Astma- och Allergiföreningen i Norra Värmland, Karlstad, Kristinehamn, Filipstad, Arvika-Eda och Säffle

Astma- och Allergiföreningarna i Västerbottens län

Astma- och Allergiföreningen i Nordmaling, Vilhelmina, Åsele, Umeå och Skellefteå

Astma- och Allergiföreningarna i Västernorrlands län

Astma- och Allergiföreningen i Örnsköldsvik, Sundsvall, Kramfors och Sollefteå

Astma- och Allergiföreningarna i Västmanlands län

Astma- och Allergiföreningen i Västerås och Fagersta

Astma- och Allergiföreningarna i Västra Götaland

Astma- och Allergiföreningen i Göteborg, Öckerö, Göteborg för familjer, Mölndal-Härryda, Uddevalla, Mark-Svenljunga, Trollhättan-Vänersborg, Alingsås, Borås, Ulricehamn, Vara, Mariestad, Lidköping och Skövde

Astma- och Allergiföreningarna i Örebro län

Astma- och Allergiföreningen i Bergslagen, Örebro, Södra Närke och Karlskoga-Degerfors

Astma- och Allergiföreningarna i Östergötlands län

Astma- och Allergiföreningen i Linköping, Norrköping och Västra Östergötland

Förbundsstyrelse

Förbundsstyrelsen har sammanträtt 9 gånger. Förbundsstyrelsens arbetsutskott har genomfört 10 sammanträden. Förbundsstyrelsens ledamöter har varit aktiva som representanter för förbundet i utåtriktade sammanhang och i interna arbetsgrupper. Ett system där enskilda förbundsstyrelseledamöter har fungerat som bollplank till kansliets tjänstemän har använts med stor framgång under verksamhetsåret.

Kansliet

Utvecklingsarbetet som bedrivits för att effektivisera och utveckla förbundets centrala administration har fortsatt under 2013.

Under 2013 har kansliet satsat på utbildning kring samarbete och den psykosociala miljön.

Kongress 2013

Kongressen genomfördes den 24–26 maj på Rica Talk Hotell och Älvsjömässan i Stockholm. Inledningen skedde i Barnallergiårets anda med en barnkör från Storstvretsskolan i Botkyrka. 135 ombud beslutade om den förändring av förbundets organisation och stadgar som diskuterats fram under kongressperioden. Stadgarna ändrades för lokalföreningar – dels till att bli lättare att driva en styrelse utan vald ordförande, kassör och studieorganisatör, dels för införa en ny organisationsnivå, Nätverk, i stadgan. För att bättre anpassa den regionala organisationen till framtida behov beslutade kongressombuden att arbeta för att slå samman flera av dagens länsföreningar till regionföreningar. En ny förbundsstyrelse valdes, och Maritha Sedvallson efterträdde Ingalill Björn som avgick från uppdraget som förbundsordförande efter sjutton år.

Södergården

Södergården är förbundets eget allergianpassade vandrarhem och medlemsgård. Anläggningen har 21 gästrum med totalt 46 bäddar. Det finns fyra utrustade kök, bastu, tv-rum, samt barn- och ungdomsrum. Mikaela Odemyr är Södergårdenrepresentant i styrelsen.

Antal gästnätter under 2013 var 2 020 vilket är en minskning från 2012 med 801 nätter.

Under 2013 har nio föreningar tillbringat upp till en vecka på Södergården. Det har genomförts fyra temaveckor med olika teman och 44 personer eller familjer har besökt Södergården. Södergårdens vänner fortsätter att komma till Södergården två gånger per år för att bedriva förbättringsarbeten i samarbete med Eva Björklund.

Södergården marknadsför sig på Astma- och Allergiförbundets hemsida och på facebook via sin egen och Astma- och Allergiförbundets sida.

Åtgärder 2013

- Grunden runt hela Södergården har reparerats och målats.
- De brister som har anmärkts på när det gäller ventilationen har åtgärdats genom en installation av ett datastyrt ventilations-system. Det finns nu ljuddämpare i det nedre kökets ventilation samt i tvättstuga och bastu vilket kommer göra ventilationen mer effektiv.

- En ny professionell tvättmaskin har köpts in.
- Alla duschhandtag i alla duschar är utbytta på grund av slitage.
- En hjärtstartare har köpts in och installerats vid ingången.
- Rutiner angående städning har effektiviserats och klargjorts mot städbolag.
- Alla sängar är utbytta till ett märke rekommenderat av Astma och Allergiförbundet.
- Vi har under 2013 på försök infört två rum som är garanterat fria från pälsdjursepitel vilket innebär att de som bor där inte får ha pälsdjur hemma.

Södergården har haft besök av en tillgänglighetscertifierare från Jämtland Härjedalens Turism. Södergården står nu omnämnda på JHT:s hemsida som ett tillgängligt vandrarhem enligt deras certifieringskriterier.do

Galleri Södergården har haft två evenemang under året – en öppen ateljé i maj samt att man deltagit i konstens vecka i september med en utställning producerad av Eva Björklund och Dag Hartman.

En ansökan till Allmänna arvsfonden om pengar för en utbyggnad av Södergården har skickats in. Besked kommer i mars/april 2014.

Södergården har haft en praktikant genom Arbetsförmedlingen under sex månader. Det mynnade i att praktikanten fick anställning som vikarie under Evas sommarledighet.

Nytt förfarande angående stadsbidrag har gett en viss oro under året då stadsbidraget i framtiden enbart ska gå till verksamhet och inte till underhåll för fastighet.

Blomsterfonden och Svenska PostkodLotteriet, Victoriafonden och Radiohjälpsfonden

Under året har 1 395 000 kr delats ut från Blomsterfonden och Postkodlotteriet till förbundets lokal- och länsföreningar. Medlen gick till projekt kring lägerverksamhet, aktiviteter inriktade på vuxna/äldre och till utåtriktade arrangemang med inriktning på medlemsrekrytering.

Tack vare medlen från Postkodlotteriet har bidragen kunnat hållas på denna höga nivå.

Förbundet samordnar ansökningar om medel från Victoriafonden och Radiohjälpsfonden till förbundets lokala och regionala föreningar. Victoriafonden ger bidrag till barns och ungas läger- och fritidsverksamhet. Radiohjälpsfonden ger bidrag till föreläsningar.

Svenska PostkodLotteriet, SPL

PostkodLotteriet har sedan starten 2005 delat ut 4,9 miljarder kronor till den ideella sektorn. PostkodLotteriet är tillsammans med sina systerlotterier i Holland och Storbritannien världens andra största privata givare till ideell verksamhet. Astma- och Allergiförbundet är tillsammans med Stiftelsen Astma- och Allergiförbundets Forskningsfond förmånstagare i Svenska Postkodlotteriet (SPL). Förbundet har medverkat med korta informationsfilmer i TV4-programmet *Postkodmiljonären* och på SPL:s hemsida samt i deras utskickade marknadsföringsmaterial. Varje månad uppmärksammar SPL en förmånstagare särskilt. Under

maj månad fick förbundet, Forskningsfonden och Unga Allergiker därigenom stort utrymme i Postkodlotteriets media.

Som förmånstagare erhöles sju miljoner kronor, samma belopp som 2012. Medlen fördelades så att Stiftelsen Astma- och Allergiförbundets Forskningsfond erhöles 2,1 miljoner.

Förbundet har också visat upp Postkodlotteriet i flera olika sammanhang, bland annat i medlemstidningen *Allergia*, på förbundets webbsida, på kongressen, i nyhetsbrev samt under konferenser och andra arrangemang – till exempel under invigningarna av Barnallergiåret.

Medlen från SPL har stor betydelse för möjligheterna att stärka och utveckla förbundets verksamheter.

Familjestödsprojektet

Ett startmöte med projektorganisationen ägde rum den 18 november för Familjestödsprojektet. Programutformning och upplägg av familjestödsdagarna för barnfamiljer respektive tonårsfamiljen pågår. En långhelg på vandrarhemmet Södergården i Undersåker planeras tillsammans med våra samarbetspartners Ågrenska stiftelsen, Unga Allergiker och ASTA-sköterskorna.

Föräldrastödsgrupper som kommer att träffas lokalt för att stödja och stärka varandra planeras att starta under 2014. Arbetet pågår för fullt för att hitta intresserade föräldrar, så kallade föräldrareurser, i föreningarna som önskar starta dessa grupper på sin hemort.

Barnallergifonden

Astma- och Allergiförbundets barnallergifond har under 2013 delat ut 148 589 kronor i ekonomiskt stöd till ett 50-tal barn med astma, eksem eller annan allergisjukdom.

Delegerade av förbundsstyrelsen att fatta beslut om utdelning var Per-Åke Wecksell, förbundsledamot och Anneli Stenberg, handläggare fram till 29 augusti 2013. Stöd har bland annat lämnats till rekreationsresor, hjälp till lägeravgifter, vistelser på Södergården, luftrenare, kvalitetskydd till sängen eller annat som gjort livet enklare för det allergiska barnet.

Minnesfonder

Anders Hedbergs minnesfond lämnar stöd till rekreation och resor åt astmasjuka barn. Företråde ges till barn vilka har föräldrar som själva inte kan bekosta deras rekreation. Barn från Söderhamns kommun har företråde.

Fonden har delat ut bidrag till barn i enlighet med testamentet i tio år. I och med detta har förbundsstyrelsen beslutat att fonden ska avslutas och resterande belopp föras över till Barnallergifonden.

Som avslutning har Astma- och Allergiföreningen i Ovanåker fått ta del av pengarna till en resa för föreningens barn till Södergården med aktiviteter "all inclusive".

Delegerade av förbundsstyrelsen att fatta beslut om utdelning är Per-Åke Wecksell, förbundsstyrelseledamot och Anneli Stenberg, handläggare.

Allergia

Förbundets medlemstidning Allergia utkommer med åtta nummer per år och skickas till alla medlemshushåll. Tidningen innehåller intervjuer, reportage och nyheter om de frågor som berör förbundets medlemmar, aktuell forskning, receptsidor, tips och idéer om hur man lättare kan leva med sin allergi. Allergia är också ett debattforum för läsaren. Sidantalet har under 2013 varierat mellan 32 och 40 sidor.

I år har det varit kongress och Allergia har både rapporterat om arbetet inför kongressen och presenterat de viktigaste besluten, den nya styrelsen och den nya förbundsordföranden.

Allergia nummer 2 var ett temanummer om resor. Där skrev vi bland annat om resebyråer med specialitet att anordna resor för barn med allergi, en redovisning av vilka landsting som ger bidrag till klimatresor och ett reportage från Värmlandsföreningens sommarläger för barn och ungdom.

Hösten 2013 började Barnallergiåret. I nummer fem fick läsarna följa med Linus till skolan för att se hur de arbetade med att säkra hans mat och skolmiljö. Linus mamma Joanna Skoglund gav andra föräldrar råd om hur de ska göra när deras barn börjar skolan.

Nummer 6 var ett temanummer om barn och allergi. Där berättade vi bland annat om resultaten i Socialstyrelsens rapport Allergi i skola och förskola för att ge ett underlag till behovet av ett barnallergiår. Vi gjorde ett reportage från ett skolkök som lagar specialkost till olika skolor och fick se hur de arbetar och följde sedan upp med ett följa maten till en av skolorna och prata med lärare och barnen som åt maten. Vi presenterade en sammanställning av de rättigheter till anpassning av skolan som finns i lagen och intervjuade författarna till boken En giffri barndom. De gav läsarna råd om hur man kan minska på kemikalier i barnens närmiljö.

I samma nummer var vi först med att publicera nyheten om att fästingbett kan ge köttallergi. I ett samarbete med pressekreteraren fick vi ut nyheten via Sveriges Radio Ekot och de flesta stora media spred det sedan vidare. Pressekreteraren har också använt material från tidningen för att sprida kunskap om förbundet och dess arbete via olika sociala media såsom facebook och twitter.

Texter som väckt mycket respons under året är *Sixten blir sjuk av penicillin*, *Luftduschen gör Axel piggare* och berättelsen om de tre barnen som lär sig tåla mjölk där forskaren Nicholas Brodsky i Lund låter svårt mjölkallergiska barn hyposensibiliseras mot mjölk. Först späder man ut mjölken så många gånger att barnet inte får en allergisk reaktion av den och sedan spår man mindre och mindre under tid tills barnet klarar en liten mängd ren mjölk.

Under den nya vinjetten *Krönika* skriver vetenskapsjournalisten och medlemmen Susanne Rosén personligt om sina reflektioner kring allergi.

Allergia.se uppdateras vid varje utgivning. Där lyfter vi fram utvalda artiklar ur varje nummer. Den som vill kan även ladda ner och läsa hela tidningen som pdf, söka i Allergias textarkiv samt kommentera artiklar.

Intäkterna för riksannonser har trots lågkonjunkturen ökat aningen jämfört med budget, medan intäkterna för de lokala annonserna har gått ner något.

Allergifakta 2013–2014

Årsskriften Allergifakta 2013–2014 hade – med anledning av Barnallergiåret under samma period – temat BARN.

Barnöverläkare Göran Wennergren fick inleda med en översiktsartikel om de senaste forskningsrönen kring diagnos och behandling av astma och allergi hos barn. Dessutom publicerades en artikel om primärprevention som utgick från Stencil 17, en sammanställning gjord av Barnläkarföreningens sektion för barn- och ungdomsallergologi.

Tre forskningsprojekt som fått bidrag från Forskningsfonden presenterades, alla med inriktning på barn. Vilka projekt som fått del av 2013 års utdelning från fonden har också redovisats.

Uppmärksammades gjordes även Barnallergifonden samt Socialstyrelsens rapport Allergi i skola och förskola.

Statistikdelen innehöll denna gång enbart siffror om förekomsten av astma och allergi hos barn.

Skriften lanserades på kongressen i maj 2013 och har sedan delats ut och sålts, bland annat på invigningarna av Barnallergiåret på olika orter i landet. Den kommer att fortsätta spridas även under 2014.

Allergi i Praxis

Tidskriften Allergi i Praxis har kommit ut med fyra nummer under 2013. Årets teman har varit: nr 1. IgE; nr 2. KOL och rehabilitering; nr 3. Matallergi; nr 4. Astma hos barn.

Allergi i Praxis ges ut av Norges Astma- och Allergiförbund och skickas utan kostnad till samtliga allmänläkare och till sjuksköterskor med astma och allergi som specialområde i Sverige och Norge. Övriga intresserade kan prenumerera. I varje nummer har svenska Astma- och Allergiförbundet en till två sidor till förfogande, med vinjetten Nytt från Sverige.

Svenska Astma- och Allergiförbundets forskningsfond står för kostnaderna för de två svenska fackredaktörerna.

Produktrekommendationer 2013

De produkter som Granskningsrådet rekommenderar för märkning är fria från allergen, parfym och irriterande ämnen i sådan mängd att det inte finns några kända, medicinskt rapporterade fall av överkänslighet. Det utesluter dock inte att enstaka människor kan vara så känsliga att de reagerar på produkterna.

Förbundets Granskningsråd består av förbundsstyrelsens ledamot Jan-Olof Jonson, tillika rådets ordförande, Lars Belin, Marlène Isaksson, Anders Boman, Roland Efraimson och samordnare Jan Olson. Under året har Roland Efraimson ersatts av Emma Larsson från förbundsstyrelsen. Dessa personer är specialister inom medicin, kemi och teknik. Rådets uppgifter är att granska produkter ur astma- och allergisynpunkt, dock utan jämförelse med andra produkter på marknaden.

Granskningsrådet har haft sex sammanträden under året, varav ett förlades på Clarion Konferens och ett på Waterfront Congress i Stockholm. Representanter för rådet har vid ett tillfälle träffat våra Nordiska syskonorganisationers representanter

för produktrekommendation, dels för att diskutera verksamheten i respektive land, dels för att diskutera eventuella samarbetsmöjligheter och synergieffekter.

Produkterna som rekommenderas av Förbundet är redovisade på vår välbesökta hemsida under Svalanmärkt samt i "Gula listan" som har tryckts två gånger under året.

Produktområden där tillverkare har visat intresse för märkning under året är bland annat sängar och luftrenare. En serie sängar och bäddmadrasser från Hilding Anders samt en serie luftrenare från OBH Nordica har blivit rekommenderade. Den kemisk-tekniska branschen har visat fortsatt stort intresse för rekommendationer från förbundet.

Kännedomen om våra produktrekommendationer är fortsatt stor och den breda marknadsföringen sker via tv-reklam, annonsering, butiksexponering, webb reklam och andra aktiviteter som företagen genomför i samråd med förbundet.

Unga Allergiker

Samarbetet med Unga Allergiker har fortsatt och stärkts under året. Representanter från respektive förbundsstyrelse såväl som de centrala kanslierna har genomfört gemensamma träffar och planeringsdagar. Unga Allergiker är även samarbetspartner i Allergifamiljestödsprojektet som startade under hösten. Unga Allergiker har också samverkat med förbundet för att tillsammans med externa partners arbeta fram projekt där medel söktes från Postkodlotteriet.

Det lokala samarbetet utvecklas positivt, bland annat genom att förbundet hjälpt Unga Allergikers arbete med att stärka sitt arbete i de lokala föreningarna. Förbundet har även stöttat Unga Allergiker ekonomiskt med sammanlagt 500 000 kronor.

STÖD TILL FORSKNING

Vetenskapligt råd/Forskningsnämnden

Förbundsstyrelsen och fondstyrelse har beslutat om en sammanslagning av förbundets forskningsnämnd och det vetenskapliga rådet. Den nya forskningsnämndens huvuduppgift är att bedöma inkomna ansökningar på forskningsanslag. Dessutom ska de nya ledamöterna vara vetenskapliga rådgivare till förbundet och fonder i frågor som rör forskning ("bollplank").

Till ledamöter i forskningsnämnden och vetenskapliga rådet har följande utsetts:

Professor Gunilla Hedlin, pediatrik allergologi, Stockholm

Professor Berndt Stenberg, dermatologi, arbets- och miljömedicin, Umeå

Docent Gunnar Lilja, pediatrik allergologi, födoämnesallergi, Stockholm

Professor Magnus Svartengren, yrkes- och miljömedicin, Uppsala

Professor Lars Olaf Cardell, immunologi, öron-näsa-hals, Stockholm

Professor Leif Bjermer, lungmedicin, Lund

Professor Eva Millqvist, lungmedicin och allergologi, Göteborg

Professor Kurt Svärdsudd, allmänmedicin, Uppsala

Under verksamhetsåret 2013 har de förbundets/fondens samverkansråd sammanträtt två gånger. Sedan kongressen i maj har rådet bestått av Britta Andersson, Roland Efraimsson, Hanna Vihavainen, Maritha Sedvallsson, Solveig Enberg och Ulf Brändström

MEDIA OCH WEBB

Media, debattartiklar och pressmeddelanden

Förbundets närvaro i media ökar stadigt. Antalet besök i pressrummet har fördubblats under året, även antalet artiklar i tryckt press, radio och TV har ökat. Vi har under året etablerat många nya kontakter med journalister och redaktioner vilket har gett resultat på flera sätt. Ett par exempel:

- Ett reportage om köttallergi i Allergia plockades upp av Dagens Eko. Det resulterade i att förbundsordförande Maritha Sedvallson fick möjlighet att uttala sig i flera olika kanaler.
- Maritha Sedvallson intervjuades i TV4 Nyheterna och fick möjlighet att uttala sig om tillsatser i vin och hur viktigt det är att allt innehåll i mat och dryck finns deklarerat.
- TV4 har under hösten genomfört en större granskning av elevernas skolmiljö – #skolsnusk. I samband med det har flera av läns- och lokalföreningarna fått möjlighet att medverka i lokala TV4-inslag. Vår kanslichef Ulf Brändström blev intervjuad i TV4 Nyheterna och fick tillfälle att berätta om förbundets förslag om en klassrumspeng för att förbättra skolmiljön. #skolsnusk avslutades med ett Kalla Fakta special som direktsändes från Norrköping, där förbundet tillsammans med bland annat Gustav Fridolin medverkade i eftersnacket.

Debattartiklar

Under året har vi skrivit fem egna debattartiklar och tre tillsammans med andra organisationer.

Egna debattartiklar

- Hur mycket fuskas det med restaurangmaten? Svenska Dagbladet, 21 februari 2013.
- Brister i skolmiljön hindrar inlärning. Svenska Dagbladet, 2 april 2013.
- Allergivaccination eller inte – beror på var du bor. Göteborgsposten, 6 maj 2013.
- Vi kan inte vänta – det behövs fler rökfria miljöer nu. Upsala Nya Tidning, 31 juli 2013.
- Kraftig ökning av astma hos barn kräver bättre skolmiljö. Dagens Samhälle, 11 oktober 2013.

Debattartiklar

tillsammans med andra organisationer

- Dålig inomhusluft kostar miljarder, Dagens Samhälle 11 oktober. Tillsammans med tre andra organisationer.
- Berätta vad det är i maten – all mat! Fri Köpenskap, maj 2013. Tillsammans med 12 andra organisationer.
- Nej tack till Statoils fuldiesel! Sundsvalls tidning, Värmlands folkblad och Sveriges åkeriföretag, januari 2013. Tillsammans med Gröna Bilister och Naturskyddsföreningen.

Pressmeddelanden

Vi har skrivit 36 pressmeddelanden under året. Det har genererat ett stort antal artiklar som återfinns på <http://www.mynewsdesk.com/se/>.

- 2013-02-19 Astma- och Allergiförbundet nominerade till Stora Inneklimatpriset
- 2013-03-19 På turné i Västmanland med matallergi i fokus
- 2013-03-28 Regeringen satsar 1,3 miljarder på pollenmätningar
- 2013-04-02 Brister i skolmiljön hindrar inlärningen
- 2013-04-05 Inför pollensäsongen – tips och råd
- 2013-04-09 Heldag med aktiviteter och information kring astma och allergi
- 2013-04-13 Lördag med aktiviteter och information kring astma och allergi
- 2013-04-19 Pollenallergi och graviditet – goda råd till gravida och till vårdpersonal
- 2013-04-26 Stöd till familjer med svårt sjuka barn
- 2013-05-06 Allergivaccination eller inte – beror på du bor
- 2013-05-07 Pressmeddelande, Internationella astmadagen
- 2013-05-17 Ny kampanj för rökfria uteserveringar
- 2013-05-24 Berätta vad det är i maten – all mat!
- 2013-05-25 Maritha Sedvallson ny ordförande i Astma- och Allergiförbundet
- 2013-05-26 Nu krävs ett helhetsgrepp på allergisjukdomarna!
- 2013-06-05 Skolpolitiken måste kompletteras med ett program för att förbättra ...
- 2013-06-05 Våga fråga!
- 2013-06-26 Har vi glömt bort skolans fysiska arbetsmiljö?
- 2013-07-31 Vi kan inte vänta – det behövs fler rökfria miljöer nu
- 2013-08-02 När det som inte får hända ändå händer

- 2013-08-29 Vad äter vi egentligen på restaurangerna?
- 2013-09-17 Nytt projekt ska förebygga allergiproblem hos nyanlända invandrare
- 2013-09-23 Nu inviger vi Barnallergiåret
- 2013-09-26 Fästingbett triggat allergi mot kött
- 2013-09-27 Nu inleder vi Barnallergiåret!
- 2013-10-07 Så hjälper du barn med allergi i skolan
- 2013-10-11 Kraftig ökning av astma hos barn kräver bättre skolmiljö
- 2013-10-25 Flyga på höstlovet? Det här är dina rättigheter som allergiker
- 2013-10-28 Regeringens rökridåer visar den sanna politiken
- 2013-11-06 Olika prislapp för samma behandling
- 2013-11-07 En bra skolmiljö är en tillgång – inte en kostnad
- 2013-11-18 Arbetet för rökfritt går för långsamt
- 2013-11-27 Vi vill veta allt innehåll i mat och dryck
- 2013-12-11 Bra resultat kräver en bra inomhusmiljö
- 2013-12-16 Kemikalierna och folkhälsan – en konferens om miljögifter i vardagen
- 2013-12-27 Astma- och Allergiförbundet önskar Gott Nytt År!

Webbsida och informationssidor

I maj lanserades förbundets nya webbsida med en uppdaterad design gjord av produktionsbolaget Acebrink med målsättningen att skapa en bättre och mer nutida webbnärvaro.

För att uppmuntra restauranger och caféer att bli rökfria lanserades en ny webbsida i maj, Rökfri uteservering, <www.rokfriuteservering.se>, med en lista över rökfria uteserveringar och fakta kring passiv rökning.

Inför invigningen av Barnallergiåret i september lanserades Allergi i skolan, <www.allergiiskolan.se>, med information om allergi i förskola och skola.

Sociala medier

Facebook

För närvarande uppdateras förbundets facebookside ett flertal gånger i veckan. Vi har 3700 personer som gillar Astma- och Allergiförbundet på facebook. Att ha många som gillar sidan är förvisso bra men det är inte ett mål i sig utan en väg för oss att få igång en dialog med förbundets följare. Att få ta del av deras synpunkter och önskemål har blivit ett viktigt sätt för oss att hålla oss uppdaterade så att vi kan möta de önskemål och krav som omvärlden ställer. Vi tror också att vi når en yngre grupp av människor via facebook än vad vi annars skulle ha gjort. Av de som följer oss är 74 procent kvinnor, de flesta i gruppen 35–44 år.

Twitter

På Twitter har vi idag över 500 följare, varav de flesta är journalister och beslutsfattare. Vi twittrar om förbundets intressepolitiska arbete, ställningstaganden och diskussioner där vi deltar. Målsättningen är även här att få igång en dialog med de som följer oss.

Friskarelivbloggen

Här skriver handläggarna om olika intressepolitiska frågor. Det mest lästa inlägget under året är *Sälen Paro, ett alternativ till djur*

i omsorgen, som har lästs av 960 personer under året. <<http://www.friskarelivbloggen.se/2013/01/salen-paro-ett-alternativ-till-djur-i-omsorgen/>>.

Skrivelser

Skrivelse till Tandvårds- och läkemedelsförmånsnämnden, TLV. Vi förmedlade många av våra medlemmars positiva synpunkter på behandling med laminärt luftflöde, Airsonett. Skrivelsen bidrog till att Tandvårds- och läkemedelsförmånsnämnden, TLV, nu rekommenderar behandling med Airsonett vid måttlig till svår allergisk astma i en ny publicerad rapport.

Skrivelse till Boverket. Vi har lämnat synpunkter till Boverket inför den översyn som ska göras av lagen om bostadsanpassning. Arbetet påbörjades i höstas och ska redovisas senast den 31 december 2014. Boverket har tillsatt en referensgrupp där Handikappförbunden medverkar. Vi har även lämnat våra synpunkter till handikappförbundens representant inför översynen.

Skrivelse till samtliga landsting angående andningskydd. Under året har vi skickat ut en skrivelse till samtliga landsting med anledning av att vi vill att andningskydd ska klassas som handikapphjälpmedel och kunna förskrivas till den som behöver utan kostnad. För många som är doftöverkänsliga är andningsmasken ett hjälpmedel som är till stor hjälp för en fungerande vardag. Av de landsting som hittills svarat har inget varit positivt till detta.

Barnastma.se

Under hösten 2013 startade Astma- och Allergiförbundet en ny webbtidning – Barnastma.se. Tre nummer har getts ut under hösten. Efter en lite trevande start har läsarsiffrorna gått upp ordentligt till det tredje numret. Besökarrekordet för sidan är nu 1342 för en enskild dag och det kontinuerliga flödet ligger runt hundra besökare. Ambitionen är att öka den siffran ytterligare. Barnastma.se kommer upp som första alternativ när man söker på google på "barnastma" och nummer fyra när man söker på "barn + astma". Eftersom google är en viktig trafikälla är detta väldigt viktigt.

Innehållet på sidan är en blandning av medicinska artiklar och intervjuer med familjer med barnastma. Många läsare har uttryckt sitt gillande över materialet på sidan.

Matnyttig.se

Matnyttig.se har fått många nya läsare under året. Matnyttig.se har genomgått en uppdatering av sidan under 2013. Sidan ser fräschare ut och artiklarna presenteras på ett modernare sätt. Matnyttig.se slog nytt besökarrekord och kom upp till 2405 besökare för en enskild dag. En genomsnittlig dag ligger besökantalet mellan 400 och 500 besökare. Matnyttig.se har en sida på facebook som har över 2100 följare och växer hela tiden.

Övrigt

Medverkat på Socialdemokraternas kongress i Göteborg.
Medverkat på Kristdemokraternas dagar i Helsingborg.

INTRESSEPOLITISKT ARBETE

Utomhusmiljö, matallergier och konsumentpolitik

Partiklar

De partiklar i utemiljön som anses ge skadlig inverkan på hälsan härstammar från vedeldning, dieselavgaser och dubbdäck. Alla dessa företeelser fortsätter att intressera forskare och beslutsfattare på många nivåer i samhället. Förbundet har färdigställt ett informationsbrev till kommunerna som gick ut både i maj, inför eldningssäsongen i sommarstugorna, och i september, inför den stora vedeldningssäsongen under höst vår och vinter. Materialet har även distribuerats till förbundets föreningar.

Förbundet skrev också en debattartikel tillsammans med Gröna Bilister om den "fuldiesel" som Statoil distribuerar och som publicerades i ett antal lokaltidningar. Fuldiesel är en typ av diesel som ger upphov till en större mängd oförbrända partiklar vilket i sin tur orsakar astmabesvär.

Pollenprognoser

Pollenprognoserna är hotade. Regeringen lät en statlig utredning arbeta fram ett förslag till en ekonomisk lösning samt klargöra vilken huvudman som bär ta det fortsatta nationella och långsiktiga ansvaret för verksamheten. Regeringen beslutade om ett tillfälligt ökat ekonomiskt stöd under 2013. Förbundet har under året vid upprepade tillfällen varit i kontakt med regeringskansliet för att följa upp hur regeringen avser att stödja verksamheten under 2014. Några nya löften har inte givits.

Mat

Förbundet arbetar för att ge människor med matallergi möjlighet till förbättrad livskvalité.

Utbildningen *Hurra en allergisk gäst!* har hållits för restaurangpersonal vid ett fåtal tillfällen av förbundets legitimerade föreläsare. Inga nya restauranger har certifierats enligt certifieringsordningen Tryggare Mat.

Utbildningen *Säker mat i förskola och skola* har efterfrågats något mer under året. Handboken har delats ut av Livsmedelsverket till cirka 2 500 deltagare vid regionala utbildningar för skolkökspersonal över hela Sverige. Den har även beställts i större omfattning av enskilda förskolor. En revidering av materialet har påbörjats under hösten.

Den komplexa frågan om kombinerade hälsoeffekter av livsmedelstillsetser samt rester av bekämpningsmedel och liknande

har lyfts av förbundet i Samverkansgruppen för konsumentfrågor på Livsmedelsverket.

EUs informationsförordning för mat ger konsumenter begränsad rätt till information om vad oförpackad mat innehåller (butik och restaurangmat). EU-kommissionen har gett de enskilda länderna möjligheten att införa strängare regler som till exempel skulle innebära att konsumenten får rätt att få information om allt maten innehåller. Livsmedelsverket och Jordbruksdepartementet har tvekat om att införa sådana regler. Astma- och Allergiförbundet har bedrivit ett omfattande påverkansarbete för att åstadkomma beslut om en sådan regel. Bland annat har förbundet deltagit i ett flertal möten anordnade av departement och myndigheter kring detta, författat skrivelser till de olika beslutsfattarna, diskuterat och debatterat med livsmedelsbranscherna och sökt samarbete med andra intressenter för att åstadkomma utvidgade regler. Förbundet skrev också en debattartikel i Svenska Dagbladet med titeln "Fusk med färdigmaten – men vad händer på restaurangerna?" med krav på svenska regler för att konsumenten ska få rätt till information om allt maten innehåller även på restaurang.

Förbundet har också, som ordförande i Sveriges Konsumenters Livsmedelsgrupp, drivit frågan där. Gruppen har engagerat sig i en större kampanj med namnet *Klartext nu!* för att bland annat åstadkomma bättre information till konsumenter om vad den oförpackade maten innehåller (samma krav som beskrivits ovan). Genom kampanjen har Astma- och Allergiförbundet fått stöd i detta krav av ett tiotal andra organisationer. Tillsammans skrev vi också en debattartikel som publicerades i Fri Köpenskap i maj.

Inom detta påverkansarbete har också bruket av märkningen "kan innehålla spår av xx" tagits upp. I förordningen sägs att Kommissionen får i uppdrag att utreda vad denna märkning ska betyda. Någon tidsram för detta arbete finns dock inte. Förbundet deltar också i en branschdialog med Svensk Handel som kontinuerligt diskuterar frågan om användandet av en sådan säkerhetsmärkning.

Astma- och Allergiförbundet har föreslagit HSO att uppakta regeringen för att föreslå att Livsmedelsverket utses till sektorsmyndighet inom handikappolitiken.

Astma- och Allergiförbundet har inlett ett samarbete med Linnéuniversitetet i Växjö angående bristen på en nationell över-

blick på matreaktioner. Det existerar ingen tillförlitlig registrering av matreaktioner vilket gör det svårt att följa upp frågan.

Certifierade restauranger

Förbundets arbete med att marknadsföra certifieringen av restauranger har inte gått framåt det senaste året. Den nya informationsförordning för mat som EU har antagit ställer krav på att restaurangerna ska kunna informera om 14 allergener som finns listade i förordningen. Vad det innebär för möjligheten att utveckla certifieringsarbetet är dock oklart.

Astma- och Allergiförbundets utbildning Hurra en allergisk gäst kommer förmodligen att bli mer efterfrågad då kraven på kunskap om matallergi ökar inom branschen.

Tillgänglighet

Förbundet deltar, som representant för Handikappförbunden, i Konsumentverkets Handikappgrupp. Konsumentverket har som varande sektormyndighet tagit fram en handlingsplan för tillgänglighetsfrågor. Arbetet som genomförs utifrån denna utvärderas och diskuteras kontinuerligt i HK-gruppen.

Allergiker på flyget

Förbundet genomförde under 2013 ett projekt, finansierat av Konsumentverket, med syfte att ge konsumenter med svår eller medelsvår allergisjukdom kunskap om vilka rättigheter de har när de flyger. Projektet har resulterat i ett antal artiklar som bland annat har publicerats i vår webbtidning Matnyttig.se. Artiklarna har behandlat frågor som:

- Kartläggning av resenärens rättigheter enligt dagens lagar och regler.
- Information om flygbolag och researrangörers skyldigheter för att trygga allergisjuka människors flygresande.
- Information om vilka anpassningar som flygbolag och researrangörer faktiskt vidtar.

Kemikalier i textilier

Astma- och Allergiförbundet har lång erfarenhet av att utveckla hälsonormer för produkter på marknaden. Denna aktivitet har haft sin utgångspunkt i ambitionen att öka tryggheten för konsumenten. Förbundet har nu genomfört en förstudie till ett eventuellt projekt med syftet att utveckla en standard för trygga och säkra kläder för människor med kontaktallergi. Förstudien finansierades av Arvsfonden. Studien omfattade marknadsundersökningar av dels branschernas intresse av en hälsomärkning för kläder och dels av konsumenternas intresse för en sådan märkning. Förstudien resulterade i ett underlag för konsumentvägledning om de existerande miljömärkningarna av kläder samt en vetenskaplig rapport om vilka kemikaliegrupper som kan ge allergiproblem.

Kemikalierna och folkhälsan

Tillsammans med Naturskyddsföreningen arrangerade Astma- och Allergiförbundet ett kunskapssamlande heldagsseminarium – *Kemikalier och folkhälsan* – under senhösten.

Ledande forskare på området identifierade problem och åtgärder för att förhindra negativ hälsopåverkan av kemikalier. Speciellt barnens hälsa stod i fokus eftersom barn är extra känsliga i vissa utvecklingsstadier då de utsätts för skadliga kemikalier. Konferensen uppmärksammade särskilt kemikaliesamhällets inverkan på överkänslighetssjukdomar som till exempel allergi. Miljöminister Lena Ek presenterade regeringens kemikalieproposition.

Vård

Astmadagen/veckan

Astmadagen fick mer uppmärksamhet än tidigare år och av fler föreningar än tidigare. Bland annat i Luleå, Uddevalla, Örebro, Jönköping, Lidköping, Blekinge, Nacka och Karlstad. Flera föreningar har samarbetet med vården lokalt och informerat om astma. I samband med den internationella astmadagen skrev Ingalill Björn, förbundsordförande, en debattartikel tillsammans med Teet Pullerits, ordförande i SFFA, som handlade om att fler behöver få tillgång till allergivaccination.

Nationell strategi för astma och allergivården

Arbetet med att få till en nationell strategi för astma och allergivården fortsätter. Vi har under året uppvaktat Socialdepartementet och statssekreterare Lena Furmark tillsammans med Centrum för Allergiforskning på KI. De nya studier (*Allergi i skola och förskola*, Grete Smedje, Socialstyrelsen och *Miljöhälsorapport 2013*, KI) som presenterats under året visar att astma bland barn har ökat. Behovet av en nationell strategi för allergisjukdomarna är idag större än någonsin tidigare.

Hur ska vården för kronisk sjuka ska bli bättre?

Förbundet har deltagit i den hearing som Socialdepartementet bjöd in till för att diskutera hur vården för kroniskt sjuka ska bli bättre. Utredningen leds av Roger Molin. Vården för personer med kroniska sjukdomar behöver förbättras, därför har regeringen avsatt 450 miljoner kronor som ska bidra till en vård med högre kvalitet. Frågor som togs upp på hearingen var väntetid på läkemedel, sambandet mellan olika sjukdomar, bristen på allergologer och bristen på kommunikation mellan allmänvården och specialister.

Säker vård och doftöverkänslighet

Ett webbaserat material om doft- och kemikalieöverkänslighet (SHR) har tagits fram under året. Det har skickats ut till i första hand kursansvariga på läkar- och sjuksköterskeutbildningar men även till övriga universitets- och högskoleutbildningar.

Förbundet har även skickat skriftlig information till städbranschen om dofter samt till SF Bio och Ticnet om dofter/parfym och nötter.

Allergikonsulenterna

Förbundet har tillsammans med Astma- och Allergiföreningen i Stockholms län uppvaktat landstinget i Stockholm med målsättningen att Stockholms läns landsting ska inrätta minst två allergikonsulenttjänster. Även på andra håll i landet pågår aktiviteter för att få behålla de konsulenter som finns. Ett exempel är Astma-

och Allergiföreningen i Malmö som under hösten drivit en webb-kampanj som lett till att man i region Skåne beslutat sig för att behålla en av två allergikonsulenttjänster i Malmö/Lund.

Vårdbidrag

Socialdepartementet har tillsatt en arbetsgrupp med representanter från berörda enheter på Socialdepartementet och Finansdepartementet med uppgift att göra en översyn av regler och tillämpning av förmånerna vårdbidrag och bilstöd för barn med funktionshinder. Vi har lämnat synpunkter till Håkan Ceder, huvudutredare, om hur vi anser att utformningen av vårdbidrag och bilstöd ska se ut i framtiden.

Airsonett

Vi har under året fått möjlighet att förmedla många av medlemmarnas positiva synpunkter på behandling med laminärt luftflöde, Airsonett, till Tandvårds- och läkemedelsförmånsnämnden, TLV. Det bidrog till att TLV nu rekommenderar behandling med Airsonett vid måttlig till svår allergisk astma i en nypublicerad rapport.

För förbundets medlemmar är det viktigt att landstingen nu kommer att erbjuda likvärdiga möjligheter för de patienter som kan ha nytta av behandlingen.

Läns- och lokalföreningar, stöd i det intressepolitiska arbetet

I samband med Astma- och Allergiförbundets kongress fick de anställda i föreningarna en kort utbildning i hur man kan jobba med media på hemmaplan. En utbildningsdag ordnades i början av oktober, "Att påverka och skapa publicitet", i samarbete med Westander PR. Dagen ägnades åt att slipa argumenten inför arbetet med att föra ut förbundets valfråga, klassrumspeng, både i media och till lokala politiker.

Vi har också försökt att sprida goda exempel från föreningarnas arbete till andra föreningar. Ett par exempel är de skrivelser som Astma- och Allergiföreningen i Stockholms län skickat till landstinget för att få allergikonsulenttjänster till Stockholm, samt en skrivelse om Airsonette till Tandvårds- och läkemedelsnämnden, TLV.

I början av september besökte Marie-Louise Luther och Eva-Maria Dufva Astma- och Allergiföreningen i Örebro län. Föreningen ville veta mer om förbundets valfråga och hur man jobba för att sprida budskapet i media och till lokala politiker.

Funktionshinderpolitik, mänskliga rättigheter och diskriminering

Pälsdjur

Förbundet har under året representerats i en arbetsgrupp för att ta fram en vägledning om införande av hund i vård och omsorg, främst så kallade vårdhundar. Förbundet har även separat träffat allergiexpertis för att ta in synpunkter på hur hundar på ett säkert sätt kan användas inom vård och omsorg. Vi har även haft kontakt med ett omsorgsföretag om andra sociala tjänstehundar.

Fastighetsmäklarnas branschorganisationer har fått en skrivelse med en uppmaning att informera mäklare om vikten av att redovisa pälsdjursallergen vid försäljning/överlåtelse av bostäder.

Tobaksrök

Inom ramen för *Projekt rökfria uteserveringar* anordnades en inspirationsdag för intresserade från föreningarna under våren. Information om projektet och hur man kan bedriva opinionsbildning i media gavs även till anställda i föreningarna. Deltagarna fick ett förslag till pressmeddelande inför WHO:s tobaksfria dag den 31 maj och förbundet gick även ut med ett pressmeddelande. En ny webbsida – <www.rokfriuteservering.se> – lanserades i maj med fakta samt en lista på uteserveringar som infört rökfritt. Telefonmöten med aktiva genomfördes inför och efter sommaren för att följa upp resultatet. Hittills har åtta ägare till uteserveringar godkänt att deras rökfria uteserveringar listas på webbsidan men vi känner till ytterligare uteserveringar som är helt eller delvis rökfria.

Opinionsbildning har bedrivits i Friskarelivbloggen.

Förbundet arrangerade ett seminarium i Almedalen om rökfria uteserveringar tillsammans med Hotell- och Restaurangfacket. Två riksdagspolitiker från socialutskottet satt med i panelen och ett 50-tal personer deltog i seminariet. En debattartikel publicerades under sommaren i Upsala Nya tidning som kritiserade den försenade utredningen om passiv rökning i offentliga miljöer. Inför den allmänna motionstiden skickades motionsunderlag till riksdagspolitiker om behovet av en översyn av miljöbalken för bättre hjälp till dem som drabbas av sina grannars tobaksrök i flerbostadshus. En riksdagspolitiker från miljöpartiet tog upp frågan. Under hösten skickades ett brev tillsammans med Unga Allergiker och A Non Smoking Generation till den nya generaldirektören för den nyligen Folkhälsomyndigheten om behovet att prioritera regeringsuppdraget om passiv rökning på allmänna platser.

Ett pressmeddelande gick ut inför tobaksfria veckan i november om att Folkhälsomålet "ingen ska utsättas för passiv rökning till 2014" inte har uppfyllts.

Förbundet har beslutat att ingå bland de organisationer som under Tankesmedjan Tobaksfaktas ledning arbetar med ett slutdatum för rökningen 2025.

Tillgänglighetsarbetet i skolan och förskolan

I en enkät till kommunerna i början av 2013 har åtta kommuner svarat att de har ett politiskt beslut att genomföra allergironden årligen i kommunens skolor och förskolor medan 84 svarat nej. Väldigt många säger att de genomför detta ändå i sina egenkontroller.

Den digitala allergironden på Allergironden.se har hittills marknadsförts till skyddsombud i Läraförbundet, medlemmar i Skolsköterskornas Riksförbund, lärare och allergikonsulenter. Förbundet har under våren haft möten med representanter för föräldraorganisationerna Barnverket och Föräldraalliansen och med Läraförbundet för att diskutera skolmiljön.

Opinionsbildning om den dåliga skolmiljön har bedrivits via Friskarelivbloggen, i sociala medier i samband med TV4:s granskning #skolsnusk och i debattartiklar i dagspress om lösningar för en bättre skolmiljö. Bland annat har förbundet lanserat sin valfråga om en "klassrumspeng" – ett statligt investeringsstöd för upprustning av skolmiljön. Under våren har förbundsrepresentanter träffat företrädare från de politiska partierna för att

diskutera valfrågan. Hittills är det bara miljöpartiet som gått ut offentligt och presenterat ett eget förslag "klassrumsluft" för upprustning av skolmiljön men förbundet arbetar för att fler partier ska ta upp frågan. Förbundets förslag för en bättre skolmiljö har även behandlats i ett par facktidningar för ventilationsbranschen. Företrädare för förbundet har intervjuats om skolmiljön i radio och tv.

Förbundet arrangerade ett seminarium i Almedalen om skolans fysiska arbetsmiljö där utredningen *Allergi i förskola och skola* presenterades för ett 20-tal deltagare med en efterföljande debatt med ett par riksdagspolitiker från socialutskottet, representanter från lärarfacken, elevorganisationer, föräldraorganisationer och Unga Allergiker.

En ny webbsida med samlad information om allergi i förskola och skola, <www.allergiiskolan.se>, lanserades inför invigningen av Barnallergiåret i september. Där finns bland annat en ny guide med frågor och svar om rättigheter när det gäller barn med allergi i skolan. En uppdatering av Allergironden.se har påbörjats. Förbundsreträdare har föreläst om allergironden och klassrumspengerna för fastighetschefer i offentlig sektor och för hälsoskyddsinspektörer i Stockholms län samt om allergironden för skol- och förskolepersonal i Järfälla kommun och för företrädare i Borås kommun. Förbundet har tillsammans med Unga Allergiker även varit utställare med allergironden på årsmöte för Sveriges Elevkårer.

Förbundet representeras med två personer i Nätverket för barn, familj och skola inom Handikapp-förbunden.

Tillgänglighet och inomhusmiljö i bostäder med mera

En temadag om inomhusmiljö arrangerades i början av året tillsammans med Svenska Byggnads-vårdsföreningen. Ett 40-tal deltagare, mestadels småhusägare, fanns på plats. En gemensam debattartikel om problem i inomhusmiljön publicerades i en facktidning.

Förbundets ombudsman för inomhusmiljö talade om brukares erfarenheter och behov av ventilation vid en workshop arrangerad av EFA i EU-parlamentet om hälsobaserade riktlinjer för ventilation.

En lista med exempel på kommuner där det finns allergipolicys och allergihandlingsplaner har tagits fram och lagts upp på föreningsssidorna. Information skickades även ut till föreningsarna under våren.

Inför den allmänna motionstiden skickades motionsunderlag ut till riksdagspolitiker om behovet av ett regeringsuppdrag för att utreda en skärpning av den nationella lagstiftningen om krav på redovisning av innehållet av kemiska ämnen i byggprodukter. En miljöpartistisk riksdagsledamot tog upp frågan i en motion och i slutet av året har frågan även kommit med i regeringens proposition för kemikaliepolitiken där det anges att arbetet bör ske i samarbete mellan berörda myndigheter, främst Kemikalieinspektionen och Boverket.

Vi har även representerats i en arbetsgrupp som arbetar för bildandet av ett nationellt kompetenscentrum för inomhusmiljö. Under våren har ett antal möten hållits och gruppen arrangerade en workshop för att presentera förslaget för riksdagspolitiker, regeringstjänstemän och andra intresserade. Vid ett seminarium

på temat kompetenscentrum i Almedalen talade en förbundsrepresentant om brukares behov av råd om inomhusmiljö. Under hösten publicerades en debattartikel och tjänstemän på Socialdepartementet uppvaktades.

Opinionsbildning mot politiker har bedrivits på Friskareliv-bloggen, bland annat om så kallade enstegstättade fasader som medför ökad risk för fuktskador och om bristerna i byggfelsförsäkringen.

Förbundet representeras i Tankesmedjan Tobaksfakta och har en medlem i organisationen SWESIAQ som bland annat arrangerar konferenser med nyheter och kunskap inom inomhusmiljö.

Anpassade allergiråd till invandrare i miljonprogrammets bostadsområden

Projektet ALPIN med stöd från ESF Integrationsfonden startade under året. Målet med projektet är att ta fram informationsmaterial på arabiska och somaliska i olika medier för att förebygga astma och allergisymtom samt att ta fram information om generella samband mellan boende och hälsa. Det motiveras av att fukt- och mögelskador visat sig vara en riskfaktor för astma och luftvägsbesvär hos barn och unga. Astma och allergisjukdom är vanligare bland barn som bor i flerbostadshus, särskilt de som är byggda inom det så kallade miljonprogrammet. Målgruppen är nyanlända anhöriginvandrare tillhörande de ovanstående språkgrupperna och som är bosatta i Gottsunda/Uppsala och Rosengård/Malmö. Astma- och Allergiförbundet bidrar främst i framtagningen av innemiljöinformationen. Ett förslag till en struktur för råd om innemiljö har tagits fram under hösten.

SAMVERKAN PÅ DE INTRESSEPOLITISKA OMRÅDENA

Nationell samverkan

Samarbetet med vården fortsätter genom Sara-gruppen. Gruppen har träffats två gånger under året. Förbundet har även medverkat på SFFA dagen, där Maritha Sedvallson fick tillfälle att presentera sig i sin nya roll som förbundsordförande. Arbetet i gruppen är viktigt för att hitta områden där vi kan agera tillsammans. Under året har specialistutbildningen för läkare och allergivaccination diskuterats.

De som ingått i Sara-gruppen under året är:

- Monica Arvidsson, Svenska föreningen för Allergologi, SFFA
- Teet Pullerits, Svenska föreningen för Allergologi, SFFA
- Mats Arne, Legitimerade sjukgymnasters riksförbund, LSR
- Anne Kihlström, Svenska barnläkarföreningen, Barnallergisektionen, Blf-a
- Åsa Persson, Allergikonstulenterna
- Inger Kull, Astma- och allergisjuksköterskeföreningen, ASTA
- Ronny Larsson, Peter Odebäck, Nätverket för Astma- Allergi- och KOL-intresserade Allmänläkare, NAAKA
- Olle Löwhagen, Svensk Specialistförening för Allergologi, SSA
- Margaretha Rasmusson, Dietisternas riksförbund, DRF
- Ingallil Björn, Astma- och Allergiförbundet (jan-maj)
- Maritha Sedvallson, Astma- och Allergiförbundet (maj-dec)
- Eva-Maria Dufva, Astma- och Allergiförbundet
- Ulf Brändström, Astma- och Allergiförbundet

Förbundet har under året representerats i Boverkets bygråd samt referensgruppen EU-bygg. Förbundet har även representerats i samrådsgrupper på Konsumentverket, Trafikverket, Skolinspektionen, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Skolverket och Arbetsmiljöverket.

En uppföljning av funktionshinderpolitiken och FN-konventionen om rättigheter för människor med har inneburit kontakter med HANDISAM och Handikappförbunden. Tillgänglighet och bristande tillgänglighet som diskriminering är viktiga gemensamma frågor inom funktionshindersrörelsen.

Internationell samverkan

Vid den europeiska astma och allergifederationens EFA:s årsmöte i maj 2013 representerades Astma- och Allergiförbundet av Per-Åke Wecksell från förbundsstyrelsen. Vid den efterföljande konferensen deltog även Jan Olson och Bertil Orrby från förbunds-kansliet. Per-Åke Wecksell kvarstår som sekreterare i EFAs styrelse ytterligare en period. Inom ramen för EFA är förbundet delaktigt i en omfattande intressepolitisk aktivitet riktad mot Europeiska Kommissionen, EU:s myndigheter och Europaparlamentet. Under 2013 har förbundet deltagit i aktiviteter som EFA utvecklat kring tobaksdirektivet och den nya informationsförordningen. Förbundets representant i EFA, Per-Åke Wecksell medverkar också i flera stora projekt som drivs av EFA.

Astma- och Allergiförbundet är också engagerat i samarbete med de nordiska Astma- och Allergiförbundet inom ramen för samarbetsorganisationen NAO. Förbundets representanter i detta samarbete är Per-Åke Wecksell och Ulf Brändström.

Sökta och beviljade projekt

Under året beviljades projektansökningar för Allergifamiljestöd, ALPIN – Allergikunskap för nya svenskar, Allergisäkra flygresor samt Nordisk konferens.

Projektet *Rökfria uteserveringar* som startade under 2012 fortsatte under 2013 för att avslutas 2014.

Projektet *Kemikalier i kläder* avslutades under året.

Ett antal projektansökningar har skickats in för vilka besked inte erhållits. De sökta projekten handlar om *Utbyggnad Södergården*, *Barnarbete på tobaksfälten* samt en ansökan till Konsumentverket om stöd för förbundets omfattande verksamhet till stöd för allergiska konsumenter.

En stor insats lades också ner på att säkra finansieringen av Barnallergiåret. Sex externa samarbetspartners har gått in med såväl ekonomiskt som marknadsföringsmässigt stöd till kampanjen.

BILAGA 1

FÖRBUNDSSTYRELSENS LEDAMÖTER

Förbundets styrelse vald på Kongressen 2013

- Maritha Sedvallson, Gävleborgs län, Förbundsordförande
- Leif Henriksson, Västra Götalands län, 1:e vice ordförande
- Mikaela Odemyr, Västernorrlands län, 2:e vice ordförande
- Robert Hejdenberg, Hallands län
- Christina Hermansson Norberg, Uppsala län
- Emma Larsson, Skåne län
- Per-Åke Wecksell, Stockholms län
- Siv Pettersson, Örebro län
- Solveig Enberg, Södermanlands län
- Gisela Petersson, Skåne län
- Anna-Lena Didic, Örebro län

Ersättare i förbundsstyrelsen

- Marie Göthe, Västra Götalands län
- Birgitta Alstergren, Norrbottens län
- Ann-Christin Östling, Gävleborgs län

Valberedning

- Ingalill Bjöörn, Värmlands län
- Lhena Hjalmarsson, Östergötlands län
- Irma Grönberg, Norrbottens län
- Eskil Hedberg, Blekinge län
- Lars Åstrand, Stockholms län

Valda revisorer

- Ordinarie: Mikael Forsberg, Stockholms län och Birgitta Bäuml, Jönköpings län
- Ersättare: Roland Nilenheim, Skåne och Jonny Johansson, Västra Götalands län

BILAGA 2

REMISSVAR OCH SKRIVELSE

- Synpunkter på Vägledning för barnhälsovården, Socialstyrelsen.
- Synpunkter för Vägledning för elevhälsan, Socialstyrelsen.
- Synpunkter på SOU 2013/44, Ansvarsfull hälso- och sjukvård.
- Remissvar på Ds 2013:50 Tid för undervisning – lärares arbete med åtgärdsprogram.
- Remissvar på betänkandet Rätta byggfelen snabbt! – med enklare förelägganden och försäkringar, SOU 2013:10.
- Remissvar på revidering av Boverkets Byggregler (BBR) inför 2014.

BILAGA 3

ANSTÄLLDA UNDER 2013

- Eva Björklund, Föreståndare Södergården
- Anna-Karin Bruttini, Personalchef
- Ulf Brändström, Kanslichef
- Eva-Maria Dufva, Ombudsman för vård- och socialpolitik, pressekreterare
- Lena Granström, Redaktör för Allergifakta, 2:e redaktör för Allergia
- Carina Hååg, Kommunikations- och it-ansvarig
- Marianne Jarl, Ombudsman för konsument och miljö
- Marie-Louise Luther, Ombudsman för inomhusmiljö
- Andreas Mälarstedt, Kommunikations- och it-ansvarig (vikarie, fr.o.m. oktober 2013)
- Niklas Olin, Medlemsregister och föreningsstöd
- Jan Olson, Marknadsansvarig
- Annika Olsson, Redaktör för Allergia
- Bertil Orrby, Projektsamordnare
- Parisa Sirous, Ekonomiansvarig (t.o.m november 2013)
- Susanne Stangenberg, Ombudsman, organisation och studier
- Anneli Stenberg, Kanslist
- Caroline Tegnér, Projektledare för Barnallergiåret och Familjestödsprojektet (fr.o.m. september 2013)
- Helena Volcz, Ekonomiassistent

BILAGA 4

FÖRENINGAR SOM FÅTT BIDRAG UR BLOMSTERFONDEN OCH SVENSKA POSTKODLOTTERIET

Under 2013 var det 48 stycken läns- och lokalföreningar som fick bidrag från Blomsterfonden och/eller Svenska Postkodlotteriet.

Astma- och Allergiföreningar i Alingsås, Bergslagen, Borås, Dalarna, Gotland, Gävle, Gävleborgs län, Halland, Halmstad, Helsingborg, Hässleholm, Höganäs, Landskrona, Ängelholm, Jämtland, Jönköping, Kalmar, Nybro, Karlstad, Landskrona, Lidköping, Lidköping, Skara, Götene, Grästorp, Linköping, Ludvika, Lägerföreningen, Malmö, Mark Svenljunga, Norrbottens län, Norrköping, Ovanåker, Piteå, Älvdal, Ronneby, Skellefteå, Skåne län, Skövde, Skövde/Hjo/Tibro/Karlsborg, Stockholms län, Svalan Örnsköldsvik, Trollhättan-Vänersborg, Uddevalla, Vilhelmina, Värmland, Västerbotten, Västervik, Västjämtland, Västra Götaland NO, Vätterstad, Ängelholm, Örebro, Örnsköldsvik och Österlen.

FÖRVALTNINGS- BERÄTTELSE

Information om verksamheten

Astma- och Allergiförbundet håller kongress vart tredje år. Kongressen väljer en ordförande och en styrelse med uppdrag att leda verksamheten under de kommande tre åren.

Kongressen beslutar om övergripande målsättningar och verksamheter för organisationen. I stadgan som antas av kongressen beskrivs förbundets övergripande ändamål enligt följande:

- utifrån medlemmarnas förutsättningar och behov utveckla verksamhet som bidrar till enskildas livskvalitet
- stödja läns- och lokalföreningarna i deras verksamhet
- påverka samhället att åstadkomma samma levnadsvillkor för människor med astma, allergiska sjukdomar eller andra överkänslighetsbesvär som för andra medborgare
- genom utbildnings- och informationsarbete öka förståelsen för astmatikers och allergikers problem
- stödja forskningen inom astma- och allergiområdet.

Kongress 2013

Kongressen genomfördes den 24–26 maj på Rica Talk Hotell och Älvsjömessan i Stockholm. Inledningen skedde i Barnallergiårets anda med en barnkör från Storstretsskolan i Botkyrka. 135 ombud beslutade om den förändring av förbundets organisation och stadgar som diskuterats fram under kongressperioden. Stadgarna ändrades för lokalföreningar – dels till att bli lättare att driva en styrelse utan vald ordförande, kassör och studieorganisation, dels för införa en ny organisationsnivå, Nätverk, i stadgan. För att bättre anpassa den regionala organisationen till framtida behov beslutade kongressombuden att arbeta för att slå samman flera av dagens länsföreningar till regionföreningar. En ny förbundsstyrelse valdes, och Maritha Sedvallson efterträdde Ingallil Björn som avgick från uppdraget som förbundsordförande efter sju år.

Vid kongressen beslutades att förbundets prioriterade inriktning är att påverka vård- och funktionshinderspolitiken och att förbundet samtidigt ska utveckla tjänster som bidrar till individuell nytta för människor med allergisjukdomar. Vidare bestämdes att förbundet ska profilera organisationen som en miljöorganisation med hälsan i fokus. Det ska i leda till att organisationen ses som mera relevant av människor med egen allergisjukdom i familjen och bland beslutsfattare på olika nivåer i samhället.

De beslutade målen för Astma- och Allergiförbundet under perioden 2013–2015 är:

- Att utveckla tjänster som medför tydlig individuell nytta för människor som ansluter sig till organisationen.
- Att aktivt erbjuda människor att stödja och delta i arbetet för att förändra samhället för ett Friskare Liv.
- Att bygga en kunskapsbaserad intresseorganisation på regional nivå för att påverka vårdpolitiken och stödja lokalföreningarna.

Verksamhet för att främja ändamålet

Vid årsskiftet hade Astma- och Allergiförbundet 19 910 medlemmar, en minskning med 548 medlemmar. 65 procent av medlemmarna är kvinnor.

Satsningen på medlemsvärvning har fortsatt. Ett värvarkit för medlemsvärvning har tagits fram och distribuerats till över 40 föreningar. Värvarer har fortsatt stimulerats genom premiering och en särskild satsning har skett till storvärvarer som värvat 10 medlemmar eller fler. En ny tjänst för sms-betalning har kommit igång. Inför Barnallergiåret har erbjudanden om medlemskap samordnats med bidrag till Barnallergifonden. Två representanter från Astma- och Allergiföreningen i Ängelholm vann vårens värvar-tävling som bestod i en resa till Stockholm och firandet av Sveriges nationaldag på Skansen. I december fick Astma- och Allergiföreningen i Ängelholm och Stockholm dela på förstapriset i höstens värvar-tävling – ett julbord för tio personer. Astma- och Allergiföreningen i Helsingborg och Lidköping vann varsitt julbord för fem personer som andra- respektive tredjepris medan fem enskilda värvarer vann julbord för två i en utlottning.

Satsningar för att minska utträdet har fortsatt. Vi har under året haft två återvärvningskampanjer som har resulterat i cirka 300 medlemmar. Ett särskilt kampanjerbjudande har gått ut i samband med årsaviseringen till 200 blivande 65-åringar om att gå över till autogiro och betala 65 kr första året vilket har resulterat i 44 ja-svar (22 procent).

Under slutet av året inleddes arbetet att uppdatera och uppgradera matallergikortet som är en uppskattad medlemsförmån. Ungefär samtidigt inleddes också arbetet att förnya föreningarnas hemsidor. Ett nytt anmälningsformulär för att bli medlem har lanserats på hemsidan.

Inför kongressen i maj genomfördes regionala konferenser

på 14 platser för att ytterligare sprida diskussionen, men även för att sprida erfarenheterna från projektet Rökfria uteserveringar som skedde i samarbete med Statens folkhälsoinstitut, FHI. Under hösten genomfördes ytterligare fyra konferenser, bland annat för att förbereda satsningen på kampanjen Barnallergiåret.

Två föreläsningar angående förbundets arbete med styrelseutbildningar har genomförts för ABF:s handikapporganisationer samt DHR:s lokalföreningar i Stockholms län.

Den lokala verksamheten – organisationens kärna

Förbundet har bistått läns- och lokalföreningar med organisatoriska insatser. Förbundsstyrelsen besökte de flesta länsföreningarna under 2013. Besöken ingår i ett långsiktigt arbete för att stärka banden mellan de centrala, regionala och lokala nivåerna i organisationen.

Vid årsskiftet fanns det 108 lokalföreningar och 22 regionala föreningar. Under året har tre föreningar lagts ned, två slagits samman och en reorganiserats.

Ett månadsbrev har distribuerats via e-post till 450 av förbundets aktiva. Det skickades även ut på papper till ett tjugotal aktiva som önskar få informationen på detta sätt.

Ett nyhetsbrev skickas ut till alla medlemmar som har angett en e-postadress, vilket under 2013 var cirka 6 800 personer.

Inför kongressen provades VotelT som är ett nytt sätt att hålla årsmöten, styrelsemöten, beredningsprocesser och mycket annat över nätet. Detta skedde genom ett nätbaserat möte som fick namnet "Förkongress". Förbundet är medlem i användarföreningen för VotelT. Systemet fortsätter att utvecklas, och bör på sikt bli ett mycket användbart komplement till den traditionella mötesverksamheten.

För att stimulera studieverksamheten har ett ekonomiskt stöd om 100 kronor per deltagare i studiecirklar lämnats till föreningarna.

Allergia

Förbundets medlemstidning Allergia utkommer med åtta nummer per år och skickas till alla medlemshushåll. Tidningen innehåller intervjuer, reportage och nyheter om de frågor som berör förbundets medlemmar, aktuell forskning, receptsidor, tips och idéer om hur man lättare kan leva med sin allergi. Allergia är också ett debattforum för läsaren. Sidantalet har under 2013 varierat mellan 32 och 40 sidor.

I år har det varit kongress och Allergia har både rapporterat om arbetet inför kongressen och presenterat de viktigaste besluten, den nya styrelsen och den nya förbundsordföranden.

Allergia nummer 2 var ett temanummer om resor. Där skrev vi bland annat om resebyrån med specialitet att anordna resor för barn med allergi, en redovisning av vilka landsting som ger bidrag till klimatresor och ett reportage från Värmlandsföreningens sommarläger för barn och ungdom.

Hösten 2013 började Barnallergiåret. I nummer fem fick läsarna följa med Linus till skolan för att se hur de arbetade med att säkra hans mat och skolmiljö. Linus mamma Joanna Skoglund gav andra föräldrar råd om hur de ska göra när deras barn börjar skolan.

Nummer 6 var ett temanummer om barn och allergi. Där berättade vi bland annat om resultaten i Socialstyrelsens rapport Allergi i skola och förskola för att ge ett underlag till behovet av ett barnallergiår. Vi gjorde ett reportage från ett skolkök som lagar specialkost till olika skolor och fick se hur de arbetar och följde sedan upp med ett följa maten till en av skolorna och prata med lärare och barnen som åt maten. Vi presenterade en sammanställning av de rättigheter till anpassning av skolan som finns i lagen och intervjuade författarna till boken En giftfri barndom. De gav läsarna råd om hur man kan minska på kemikalier i barnens närmiljö.

I samma nummer var vi först med att publicera nyheten om att fästingbett kan ge köttallergi. I ett samarbete med pressekreteraren fick vi ut nyheten via Sveriges Radio Ekot och de flesta stora media spred det sedan vidare. Pressekreteraren har också använt material från tidningen för att sprida kunskap om förbundet och dess arbete via olika sociala media såsom facebook och twitter.

Texter som väckt mycket respons under året är *Sixten blir sjuk av penicillin*, *Luftduschen gör Axel piggare* och berättelsen om de tre barnen som lär sig tåla mjölk där forskaren Nicholas Brodsky i Lund låter svårt mjölkallergiska barn hyposensibiliseras mot mjölk. Först späder man ut mjölken så många gånger att barnet inte får en allergisk reaktion av den och sedan spår man mindre och mindre under tid tills barnet klarar en liten mängd ren mjölk.

Under den nya vinjetten *Krönika* skriver vetenskapsjournalisten och medlemmen Susanne Rosén personligt om sina reflektioner kring allergi.

Allergia.se uppdateras vid varje utgivning. Där lyfter vi fram utvalda artiklar ur varje nummer. Den som vill kan även ladda ner och läsa hela tidningen som pdf, söka i Allergias textarkiv samt kommentera artiklar.

Intäkterna för riksannonser har trots lågkonjunkturen ökat aningen jämfört med budget, medan intäkterna för de lokala annonserna har gått ner något.

Produktrekommendationer 2013

De produkter som Granskningsrådet rekommenderar för märkning är fria från allergen, parfym och irriterande ämnen i sådan mängd att det inte finns några kända, medicinskt rapporterade fall av överkänslighet. Det utesluter dock inte att enstaka människor kan vara så känsliga att de reagerar på produkterna.

Förbundets Granskningsråd består av förbundsstyrelsens ledamot Jan-Olof Jonson, tillika rådets ordförande, Lars Belin, Marlène Isaksson, Anders Boman, Roland Efraimson och samordnare Jan Olson. Under året har Roland Efraimson ersatts av Emma Larsson från förbundsstyrelsen. Dessa personer är specialister inom medicin, kemi och teknik. Rådets uppgifter är att granska produkter ur astma- och allergisynpunkt, dock utan jämförelse med andra produkter på marknaden.

Granskningsrådet har haft sex sammanträden under året, varav ett förlades på Clarion Konferens och ett på Waterfront Congress i Stockholm. Representanter för rådet har vid ett tillfälle träffat våra Nordiska syskonorganisationers representanter för produktrekommendation, dels för att diskutera verksamheten

i respektive land, dels för att diskutera eventuella samarbetsmöjligheter och synergieffekter.

Produkterna som rekommenderas av Förbundet är redovisade på vår välbesökta hemsida under *Svalanmärkt* samt i "Gula listan" som har tryckts två gånger under året.

Produktområden där tillverkare har visat intresse för märkning under året är bland annat sängar och luftrenare. En serie sängar och bäddmadrasser från Hilding Anders samt en serie luftrenare från OBH Nordica har blivit rekommenderade. Den kemisk-tekniska branschen har visat fortsatt stort intresse för rekommendationer från förbundet.

Kännedomen om våra produktrekommendationer är fortsatt stor och den breda marknadsföringen sker via tv-reklam, annonsering, butiksexponering, webb reklam och andra aktiviteter som företagen genomför i samråd med förbundet.

Unga Allergiker

Samarbetet med Unga Allergiker har fortsatt och stärkts under året. Representanter från respektive förbundsstyrelse såväl som de centrala kanslierna har genomfört gemensamma träffar och planeringsdagar. Unga Allergiker är även samarbetspartner i Allergifamiljestödsprojektet som startade under hösten. Unga Allergiker har också samverkat med förbundet för att tillsammans med externa partners arbeta fram projekt där medel söktes från Postkodlotteriet.

Det lokala samarbetet utvecklas positivt, bland annat genom att förbundet hjälpt Unga Allergikers arbete med att stärka sitt arbete i de lokala föreningarna. Förbundet har även stöttat Unga Allergiker ekonomiskt med sammanlagt 500 000 kronor.

Intressepolitisk verksamhet

Förbundet har under 2013 bedrivit en omfattande intressepolitisk verksamhet inom politikområdena vård, folkhälsa, funktionshinder, konsument, miljö och mänskliga rättigheter. Arbetet har bedrivits med särskild intensitet på skolområdet där förslaget om en klassrumspeng för att stimulera renoveringsinsatser i skolorna har presenterats för samtliga riksdagspartier. Politiska frågor med anknytning till de allergiska barnens situation i samhället har uppmärksammats särskilt i arbetet.

Förbundet har distribuerat en lång rad pressmeddelanden och debattartiklar för att understödja det intressepolitiska arbetet. Förbundets politiska förslag har formulerats och preciserats i ett antal remissvar till regering, riksdag och myndigheter.

Förbundet är representerat i flera samverkansgrupper med statliga myndigheter.

Media, debattartiklar och pressmeddelanden

Förbundets närvaro i media ökar stadigt. Antalet besök i pressrummet har fördubblats under året, även antalet artiklar i tryckt press, radio och TV har ökat. Vi har under året etablerat många nya kontakter med journalister och redaktioner vilket har gett resultat på flera sätt. Ett par exempel:

- Ett reportage om köttallergi i Allergia plockades upp av Dagens Eko. Det resulterade i att förbundsordförande Maritha Sedvallson fick möjlighet att uttala sig i flera olika kanaler.
- Maritha Sedvallson intervjuades i TV4 Nyheterna och fick möjlighet att uttala sig om tillsatser i vin och hur viktigt det är att allt innehåll i mat och dryck finns deklarerat.
- TV4 har under hösten genomfört en större granskning av elevernas skolmiljö – #skolsnusk. I samband med det har flera av läns- och lokalföreningarna fått möjlighet att medverka i lokala TV4-inslag. Vår kanslichef Ulf Brändström blev intervjuad i TV4 Nyheterna och fick tillfälle att berätta om förbundets förslag om en klassrumspeng för att förbättra skolmiljön. #skolsnusk avslutades med ett Kalla Fakta special som direktsändes från Norrköping, där förbundet tillsammans med bland annat Gustav Fridolin medverkade i eftersnacket.

Under året har vi skrivit fem egna debattartiklar och tre tillsammans med andra organisationer. Förbundet har skrivit 36 pressmeddelanden under året. Det har genererat ett stort antal artiklar som återfinns på <<http://www.mynewsdesk.com/se/>>.

Webbsida och informationssidor

I maj lanserades förbundets nya webbsida med en uppdaterad design och med målsättningen att skapa en bättre och mer nutida webb närvaro.

För att uppmuntra restauranger och caféer att bli rökfria lanserades en ny webbsida i maj, Rökfri uteservering, <www.rokfriuteservering.se>, med en lista över rökfria uteserveringar och fakta kring passiv rökning.

Inför invigningen av Barnallergiåret i september lanserades Allergi i skolan, <www.allergiiskolan.se>, med information om allergi i förskola och skola.

Sociala medier

För närvarande uppdateras förbundets facebookside ett flertal gånger i veckan. Vi har 3 700 personer som gillar Astma- och Allergiförbundet på facebook. Att ha många som gillar sidan är förvisso bra men det är inte ett mål i sig utan en väg för oss att få igång en dialog med förbundets följare. Att få ta del av deras synpunkter och önskemål har blivit ett viktigt sätt för oss att hålla oss uppdaterade så att vi kan möta de önskemål och krav som omvärlden ställer. Vi tror också att vi når en yngre grupp av människor via facebook än vad vi annars skulle ha gjort. Av de som följer oss är 74 procent kvinnor, de flesta i gruppen 35–44 år.

På Twitter har vi i dag över 500 följare, varav de flesta är journalister och beslutsfattare. Vi twittrar om förbundets intressepolitiska arbete, ställningstaganden och diskussioner där vi deltar. Målsättningen är även här att få igång en dialog med de som följer oss.

Friskarelivbloggen

I Friskarelivbloggen skriver handläggarna om olika intressepolitiska frågor. Det mest lästa inlägget under året är *Sälen Paro, ett alternativ till djur i omsorgen*, som har lästs av 960 personer under året. <<http://www.friskarelivbloggen.se/2013/01/salen-paro-ett-alternativ-till-djur-i-omsorgen/>>.

Barnastma.se

Under hösten 2013 startade Astma- och Allergiförbundet en ny webbtidning – Barnastma.se. Tre nummer har getts ut under hösten. Efter en lite trevande start har läsarsiffrorna gått upp ordentligt till det tredje numret. Besökarekordet för sidan är nu 1 342 för en enskild dag och det kontinuerliga flödet ligger runt hundra besökare. Ambitionen är att öka den siffran ytterligare. Barnastma.se kommer upp som första alternativ när man söker på google på "barnastma" och nummer fyra när man söker på "barn + astma". Eftersom google är en viktig trafikälla är detta väldigt viktigt.

Innehållet på sidan är en blandning av medicinska artiklar och intervjuer med familjer med barnastma. Många läsare har uttryckt sitt gillande över materialet på sidan.

Matnyttig.se

Matnyttig.se har fått många nya läsare under året. Matnyttig.se har genomgått en uppdatering av sidan under 2013. Sidan ser fräschare ut och artiklarna presenteras på ett modernare sätt. Matnyttig.se slog nytt besökarekord och kom upp till 2 405 besökare för en enskild dag. En genomsnittlig dag ligger besökantalet mellan 400 och 500 besökare. Matnyttig.se har en sida på facebook som har över 2 100 följare och växer hela tiden.

Blomsterfonden och Svenska Postkodlotteriet, Victoriafonden och Radiohjälpsfonden

Under året har 1 395 000 kr delats ut från Postkodlotteriet till förbundets lokal- och länsföreningar. Medlen gick till projekt kring lägerverksamhet, aktiviteter inriktade på vuxna/äldre och till utåtriktade arrangemang med inriktning på medlemsrekrytering.

Tack vare medlen från Postkodlotteriet har bidragen kunnat hållas på denna höga nivå.

Förbundet samordnar ansökningar om medel från Victoriafonden och Radiohjälpsfonden till förbundets lokala och regionala föreningar. Victoriafonden ger bidrag till barns och ungas läger- och fritidsverksamhet. Radiohjälpsfonden ger bidrag till föreläsningar.

Svenska Postkodlotteriet, SPL

PostkodLotteriet har sedan starten 2005 delat ut 4,9 miljarder kronor till den ideella sektorn. PostkodLotteriet är tillsammans med sina systerlotterier i Holland och Storbritannien världens andra största privata givare till ideell verksamhet. Astma- och Allergiförbundet är tillsammans med Stiftelsen Astma- och Allergiförbundets Forskningsfond förmånstagare i Svenska Postkodlotteriet (SPL). Förbundet har medverkat med korta informationsfilmer i TV4-programmet Postkodmiljonären och på SPL:s hemsida samt i deras utskickade marknadsföringsmaterial. Varje månad uppmärksammar SPL en förmånstagare särskilt. Under maj månad fick förbundet, Forskningsfonden och Unga Allergiker därigenom stort utrymme i Postkodlotteriets media.

Som förmånstagare erhöles sju miljoner kronor, samma belopp som 2012. Medlen fördelades så att Stiftelsen Astma- och Allergiförbundets Forskningsfond erhöles 2,1 miljoner.

Förbundet har också visat upp Postkodlotteriet i flera olika

sammanhang, bland annat i medlemstidningen Allergia, på förbundets webbsida, på kongressen, i nyhetsbrevet samt under konferenser och andra arrangemang – till exempel under invigningarna av Barnallergiåret.

Medlen från SPL har stor betydelse för möjligheterna att stärka och utveckla förbundets verksamheter.

Förbundet ekonomi, förvaltning och finansiella instrument

Förbundets intäkter

Förbundets intäkter består av statsanslag, royaltyintäkter från produktrekommendationer, medlemsavgifter, annonsintäkter, projektanslag, utdelning från Postkodlotteriet, övriga bidrag och testamenten.

Statsbidraget inklusive intäkterna från Allmänna Arvsfonden, testamenterade medel samt övriga bidrag har minskat under 2013 jämfört med 2012. Intäkter från medlemsavgifter och royalties för produktrekommendationer har ökat något jämfört med föregående år. Under 2013 var intäkten från Postkodlotteriet 7 miljoner kronor.

Barnallergifonden

Astma- och Allergiförbundets barnallergifond har under 2013 delat ut 148 589 kronor i ekonomiskt stöd till ett 50-tal barn med astma, eksem eller annan allergisjukdom.

Delegerade av förbundsstyrelsen att fatta beslut om utdelning var Per-Åke Wecksell, förbundsledamot och Anneli Stenberg, handläggare fram till 29 augusti 2013. Stöd har bland annat lämnats till rekreationsresor, hjälp till lägeravgifter, vistelser på Södergården, luftrenare, kvalsterskydd till sängen eller annat som gjort livet enklare för det allergiska barnet.

Minnesfonder

Anders Hedbergs minnesfond lämnar stöd till rekreation och resor åt astmasjuka barn. Företrädare ges till barn vilka har föräldrar som själva inte kan bekosta deras rekreation. Barn från Söderhamns kommun har företrädare.

Fonden har delat ut bidrag till barn i enlighet med testamentet i tio år. I och med detta har förbundsstyrelsen beslutat att fonden ska avslutas och resterande belopp (40 000 kronor) föras över till Barnallergifonden.

Som avslutning har Astma- och Allergiföreningen i Ovanåker fått ta del av pengarna till en resa för föreningens barn till Södergården med aktiviteter, "all inclusive".

Delegerade av förbundsstyrelsen att fatta beslut om utdelning är Per-Åke Wecksell, förbundsstyrelseledamot och Anneli Stenberg, handläggare.

Förbundets kostnader

Bland årets kostnader kan nämnas förbundets kongress i maj samt konferensen om kemikalier och folkhälsan i december. Bidrag på cirka 1,2 miljoner kronor till lokalaföreningarnas lägerverksamhet och annat stöd har delats ut. Under året har det tagits nya initiativ för att öka förbundets närvaro på internet. En ny webbsida har lanserats för att bättre och mer nutida webb-närvaro.

Förbundet har även finansierat invigningarna av Barnallergi-året på flera platser runt om landet.

Förbundet har stöttat Stiftelsen Astma- och Allergiförbundets Forskningsfond med 2,1 miljoner kronor från Postkodlotteriet. Stödet bidrar till att uppfylla förbundets ändamål att stödja forskningen om allergiska sjukdomar.

Flerårsjämförelse på intäkter, kostnader och balansomslutning

Nedan följer resultaträkningen i sammandrag för de senaste fem åren. Redovisas i tkr.

	2013	2012	2011	2010	2009
Summa intäkter	31 620	32 064	23 645	29 697	28 397
Summa kostnader	-33 426	-31 320	-27 266	-30 363	-26 955
Rörelse- resultat	-1 806	744	-3 621	-666	1 442
Finans- netto	1 388	781	535	732	1 002
Årets resultat	- 418	1 525	-3 086	66	2 444

Nedan följer balansomslutningen för de senaste fem åren. Redovisas i tkr.

	2013	2012	2011	2010	2009
Balans- omslutning	28 214	27 289	24 963	29 945	30 357

Förbundets ekonomi och förvaltning granskas av Håkan Sten, auktoriserad revisor från Mazars SET Revisionsbyrå AB samt förtroendevalda revisorer, Mikael Forsberg och Birgitta Bäuml. Insamlingsverksamheten granskas av Stiftelsen För Insamlingskontroll, SFI.

Resultatdisposition

Förbundets resultat år 2013 har ett underskott på – 418 370 kronor. Årets förlust överförs till balanserat kapital.

Resultat och ställning

Beträffande resultat och ställning hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning med tillhörande tilläggsupplysningar och bokslutskommentarer.

RESULTATRÄKNING

Kostnadsslagsindelad resultaträkning			
	Not	2013-01-01 –2013-12-31	2012-01-01 –2012-12-31
Verksamhetsintäkter	2	31 620 298	32 064 105
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	3	-20 901 389	-20 156 614
Personalkostnader	4	-12 275 427	-10 911 807
Avskrivningar på materiella och immateriella anläggningstillgångar	5, 6	-249 429	-251 164
Verksamhetsresultat		-1 805 947	744 520
Resultat från finansiella investeringar			
Ränteintäkter och liknande resultatposter	7	1 643 883	857 648
Räntekostnader och liknande resultatposter	8	-256 306	-76 767
Summa resultat från finansiella investeringar		1 387 577	780 881
Årets resultat		-418 370	1 525 401

BALANSRÄKNING

TILLGÅNGAR	Not	2013-12-31	2012-12-31
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utvecklingskostnader	6	71 595	157 503
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	5	131 914	140 375
Inventarier	5	182 952	287 475
Summa anläggningstillgångar		386 461	585 353
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		2 282 417	1 473 882
Aktuella skattefordringar		264 249	134 772
Övriga kortfristiga fordringar		54 460	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		2 212 351	2 973 485
Summa kortfristiga fordringar		4 813 476	4 582 139
Kortfristiga placeringar	9	9 206 556	20 074 525
Kassa och bank		13 807 762	2 047 281
Summa omsättningstillgångar		27 827 794	26 703 945
Summa tillgångar		28 214 255	27 289 298
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Ändamålsbestämda medel, Blomsterfonden	10	3 260 489	3 232 012
Ändamålsbestämda medel, Barnallergifonden		2 436 006	2 217 717
Ändamålsbestämda medel, Anders Hedbergs minnesfond		0	79 250
Balanserat Kapital		17 017 024	15 491 622
Årets resultat		-418 370	1 525 401
Summa eget kapital		22 295 149	22 546 002
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		1 365 293	1 084 315
Skuld Allmänna arvsfonden samt andra organisationer	11	1 084 930	418 616
Skuld Stiftelsen Astma- och Allergiförbundets forskningsfond		19 940	11 968
Övriga skulder		2 091 086	1 785 499
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		1 357 856	1 442 898
Summa kortfristiga skulder		5 919 106	4 743 296
Summa eget kapital och skulder		28 214 255	27 289 298
Ställda säkerheter		inga	inga
Ansvarsförbindelser		inga	inga

NOTER

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen och bokföringsnämndens allmänna råd. Redovisningsprinciperna har ej ändrats under året.

Fordringar

Fordringar upptas till belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. Övriga tillgångar värderas till anskaffningsvärde om ej annat anges i nedanstående.

Avsättningar och skulder

Skulder har, om ej annat anges nedan, upptagits till anskaffningsvärdet med sedvanliga reserveringar för upplupna kostnader. Avsättningar har gjorts för kända eller befarade risker efter individuell prövning.

Kortfristiga placeringar

Kollektiv värdering görs enligt FARSRS RedR5.

Not 2 Verksamhetsintäkter

Verksamhetsintäkterna fördelar sig enligt följande:

	2013	2012
Medlemsavgifter*	1 932 265	1 854 163
Royaltyintäkter	5 803 693	5 586 054
Annonsintäkter	5 856 956	6 503 150
Övriga intäkter	1 001 186	785 940
Administrativa arvoden	49 804	43 747
Swedbank Robur Humanfonden	585 200	542 126
Svenska PostkodLotteriet	7 000 000	7 000 000
Bidrag	9 391 194	9 748 925
Summa	31 620 298	32 064 105

* Antal betalande medlemmar år 2013 19 910 stycken jämförelse med år 2012 20 458 stycken. Medlemsavgiften för huvudmedlemmar år 2013 höjdes till 150 kr. År 2012 låg den på 140 kr.

Not 3 Övriga externa kostnader

Övriga kostnader inkluderar nedanstående poster:

	2013	2012
Lokalhyra	1 320 182	1 314 924
Lokalkostnader	306 218	219 649
Reparations- och lokalkostnader Södergården	469 638	714 831
Hyra/leasing inventarier	153 484	196 309
Förbrukningsinventarier/material	285 658	219 474
Trycksaker	478 208	272 095
Konsultarvoden*	2 723 610	2 324 705
IT-tjänster och programvaror	488 219	408 036
Internet och datakommunikation	378 756	253 553
Arvode annonsproduktion	2 210 026	2 428 401
Tryckkostnad Allergia	418 442	455 316
Editionskostnad annonser	344 796	370 270
Övriga främmande tjänster	754 928	618 734
Telefon	271 971	197 511
Porto	722 010	681 715
Resor, logi och konferenskostn.r	3 249 846	1 832 022
Annonsering	209 490	117 666
Lämnade bidrag och gåvor	574 673	584 576
Lämnat bidrag till Stiftelsen Astma- och Allergiförbundets Forskningsfond**	2 100 000	4 000 000
Lämnat bidrag från Svenska PostkodLotteriet	1 185 300	999 750
Övrigt	2 255 935	1 947 077
Summa	20 901 389	20 156 614

* Konsultarvoden är inköpta tjänster för bland annat arbetet inför Allergistämman, distribution av informationsmaterial, Astma – och Allergi-

förbundets hemsida, nättidningen matnyttig.se, aktivitetet för medlemsvärdnings samt medlemsförmånen World Medical Card.

** År 2013 beviljades förbundet en utdelning från Svenska PostkodLotteriet på 7 000 000 kr varav 2 100 000 kr tilldelats Stiftelsen Astma- och Allergiförbundets Forskningsfond och 1 185 300 till lägerverksamhet och dylikt.

Not 4 Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	2013	2012
Styrelse inkl suppleanter	720 119	648 704
Kanslichef	730 524	686 360
Övriga anställda	6 577 815	6 078 407
Totala löner och ersättningar	8 028 458	7 413 471

Sociala kostnader	3 671 476	3 347 065
(varav pensionskostnader)	973 774	921 641

Utöver ovanstående ersattes en ledamot, mot faktura från sin arbetsgivare, med 4 141 kr som ersättning för förlorad arbetsförtjänst. I detta belopp ingick även pensionskostnader.

Övriga personalkostnader

	2013	2012
Män	4	4
Kvinnor	11	11
Totalt	15	15

Not 5 Materiella anläggningstillgångar

Årets avskrivning på anskaffningsvärdet har skett med 3% på fastigheter, 20% på inventarier samt 33,33% på datautrustning.

	2013	2012
Byggnader och Mark		
Ingående anskaffningsvärde	301 040	301 040
Inköp och renovering	0	0
Utgående ackumulerande anskaffningsvärden	301 040	301 040
Ingående avskrivningar	-160 665	-152 204
Årets avskrivningar	-8 461	-8 461
Utgående ackumulerade avskrivningar	-169 126	-160 665
Utgående restvärde enligt plan	131 914	140 375
Taxeringsvärde fastighet och mark	956 000	996 000
varav byggnad	735 000	775 000

	2013	2012
Inventarier och datautrustning		
Ingående anskaffningsvärde	1 005 106	821 517
Inköp	50 537	183 589
Årets försäljning/utrangering	-290 579	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	765 064	1 005 106
Ingående avskrivningar	-717 631	-560 836
Årets avskrivningar	-155 060	-156 795
Årets försäljning/utrangering	290 579	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-582 112	-717 631
Utgående restvärde enligt plan	182 952	287 475
Bokfört värde på inventarier	182 952	287 475

Not 6 Immateriell tillgång*

Avskrivning görs med 20% från anskaffningstidpunkten.

	2013	2012
Ingående anskaffningsvärde	450 000	450 000
Årets inköp	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	450 000	450 000
Ingående ackumulerade avskrivning	-292 497	-206 589
Årets avskrivning	-85 908	-85 908
Utgående ackumulerade avskrivningar	-378 405	-292 497
Utgående restvärde enligt plan	71 595	157 503
Bokfört värde på immateriell tillgång	71 595	157 503

* Avser investering i ett nytt medlemsregister från Mysoft.

Not 7 Ränteintäkter och liknade poster

	2013	2012
Ränteintäkter	12 552	21 777
Utdelning värdepapper	221 721	280 414
Realisationsvinst sålda värdepapper	1 409 610	484 699
Återföring nedskrivning av värdepapper	0	70 758
Summa	1 643 883	857 648

Not 8 Räntekostnader och liknade poster

	2013	2012
Räntekostnader	-2 083	-4 750
Förvaltningskostnader	-89 814	-71 759
Valutakursförluster	-2 217	0
Realisationsförlust sålda värdepapper	-46 316	-258
Nedskrivning värdepapper	-115 877	0
Summa	-256 306	-76 767

Not 10 Eget kapital

	Blomsterfonden*	Barnallergifonden	A Hedbergsminnesfond	Balanserat kapital	Totalt eget kapital
Ingående balans	3 232 012	2 217 717	79 250	17 017 024	22 546 003
Tillförda medel	36 406	311 987	17 353		365 746
Kostnader	-7 929	0	0		-7 929
Beviljade anslag	0	-148 589	-40 000		-188 589
Kapitalvinst och/alt kapitalförluster av värdepapper	0	3 966	1 125		5 091
Nedskrivning och/alt återföring av värdepapper 2013	0	-6 803			-6 803
Upplösning av fond, överförd till Barnallergifonden		57 728	-57 728		0
Årets resultat				-418 370	-418 370
Utgående balans	3 260 489	2 436 006	0	16 598 654	22 295 149

* Utdelning endast från Postkodlotteriet 2013.

Not 11 Skuld allmänna arvsfonden och andra organisationer

	2013	2012
Allmänna Arvsfonden projektet <i>Trygga och Säkra kläder</i>	0	344 566
Allmänna Arvsfonden projektet <i>Familjestödsprojektet</i>	840 461	0
Victoria- och Radiohjälpsfonden	203 319	74 050
Konsumentverket projektet <i>Allergiker på flyget</i>	41 150	0
Summa	1 084 930	418 616

Not 9 Kortfristiga placeringar

	Bokfört värde	Marknadsvärde
Astma- och Allergiförbundets placeringsinnehav		
SwedbankRobur Obligationfond Mega	3 452 764	3 342 343
Swedbank SPAX USA	525 000	514 000
Summa	3 977 764	3 856 343
Blomsterfondens placeringsinnehav		
Swedbank Robur Eticha Global Mega	725 571	946 252
SwedbankRobur Absolutavkastning Plus	2 466 831	2 596 346
Summa	3 192 402	3 542 598
Barnallergifondens placeringsinnehav		
Swedbank Robur Ethica Stiftelse	2 070 736	2 015 904
SwedbankRobur Absolutavkastn. Plus	136 494	141 907
Summa	2 207 230	2 157 811
Nedskrivning värdepapper inklusive Barnallergifonden*	-170 840	-48 160
Sammanlagd innehav	9 206 556	9 556 752

*Av den ackumulerade nedskrivningen på 170 840 kr avser 121 421 kr Astma- och Allergiförbundets placeringsinnehav och 49 420 kr Barnallergifondens. Nedskrivningar och återföring av nedskrivningar avseende Barnallergifondens placeringsinnehav redovisas direkt mot eget kapital.

Stockholm den 13 mars 2014

Maritha Sedvallsson
Ordförande

Leif Henriksson

Mikaela Odemyr

Per-Åke Wecksell

Robert Hejdenberg

Christina Hermansson

Emma Larsson

Siv Pettersson

Solveig Enberg

Gisela Petersson

Anna-Lena Didic

Ulf Brändström
kanslichef

Revisorspåteckning:

Vår revisionsberättelse avseende denna årsredovisning har avgivits den 14 mars 2014

Håkan Sten
Autoriserad revisor

Mikael Forsberg
Lekmannarevisor

Birgitta Bäuml
Lekmannarevisor